
EURÓPAI UNIÓ

**A hónap eseményei
az EU bel- és igazságügyi együttműködése terén
(szeptember)**

BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI TANÁCSÜLÉS ESEMÉNYEI SZEPTEMBERBEN. A lengyel elnökség alatti első rendes belügyi tanácsülésre szeptember 22-én került sor Brüsszelben. Az ülésen a miniszterek visszatértek a Románia és Bulgária schengeni csatlakozásáról való döntésre. A magyar elnökség alatti júniusi vita eredményeképpen a közelmúltig úgy látszott, sikerül eredményt elérni és sor kerülhet a schengeni határoknak legalább a légi és tengeri határok tekintetében történő részleges megnyitására, sajnos azonban Finnország és Hollandia világossá tette, hogy továbbra sem látja elérkezettnek az időt a döntésre. Magyarország számára elnökségként is elsőrendű volt a schengeni bővítés továbbvitele, amit tagállamként továbbra is támogatunk. A két ország gyakorlatilag eleget is tesz a csatlakozási kritériumoknak, ezért is sérelmezik azt, hogy a határnyitás kérdésében néhány tagállam bizalmatlan irántuk. A bizottság benyújtotta továbbá a schengeni kormányzás megerősítéséről szóló javaslatát, ennek részeként javasolja egy olyan általános mechanizmus bevezetését, amelynek része lenne a határellenőrzések visszaállításának lehetősége azon tagállamok vonatkozásában, amelyek nem tudnak eleget tenni schengeni kötelezettségeiknek. A tagállamok többsége szkeptikus volt a bizottság javaslatának egyes elemeivel kapcsolatban, így ez a kérdés még jó ideig a napirenden marad.

Az elmúlt időszakban Ausztriában és Magyarországon jelentősen megnőtt a szerb határon vagy mélységi ellenőrzés keretében elfogott illegális migránsok száma. Ezek a személyek többnyire afgán, pakisztáni, indiai, szomáliai, iráni és iraki állampolgárok, akik a szerb–magyar határ menti erdőkben rejtőznek és bejáratott útvonalakon folyamatos utánpótlásuk érkezik. Embertelen körülmények között kísérelik meg átcsempészni őket a magyar határon, mivel a schengeni határ sikeres átlépése kaput nyithat az illegális migránsoknak Európa egyéb országai felé, és ez az érintett, többnyire fiatal vagy középkorú férfiak számára megéri a legsúlyosabb kockázatok vállalását is. Az embercsempész bűncsoport tagjai jól szervezett hálózatban működnek, egyre kifinomultabb technikai rendszereik vannak és használják is őket, útvonalaik

Törökországon, Görögországon és a Balkánon keresztül vezetnek Magyarországra és Ausztriába. A helyzet lehetőség szerinti gyors és hatékony kezelése céljából az osztrák és a magyar belügyminiszter közös levélben fordult a lengyel elnökségéhez és az Európai Bizottsághoz, a téma napirendre került a szeptemberi tanácsülésen is. Az illegális migráció elleni harc uniós probléma, a kérdés kezelése közös uniós fellépést igényel. Emellett kétoldali alapon számos intézkedést tettünk, közös, konkrét intézkedéseket tartalmazó csomagot dolgoztak ki a magyar–osztrák hatóságok, továbbá sor került szerb–magyar–osztrák határtalálkozóra is. Ezek célja a még szorosabb együttműködés kialakítása, a fokozott ellenőrzés és a naprakész információcsere. Kértük továbbá a Frontex segítségét közös műveletek végrehajtására a magyar–szerb határszakaszon.

Az utas-nyilvántartási adatok rendészeti célú felhasználása tárgyában folyamatban lévő uniós szintű nemzetközi tárgyalások jelenlegi helyzete is napirendre került az ülésen, amely összességében felemás képet ábrázolt. Ausztrália viszonylatában elfogadták a megállapodás aláírására felhatalmazó tanácsi határozatot, így ez a megállapodás a parlament jóváhagyásától függően, de nagy valószínűséggel már az idén hatályba is léphet. Az amerikai megállapodás esetében további, intenzív egyeztetések zajlanak a bizottság és az amerikai főtárgyaló között, míg a kanadai esetben a tárgyalások lelassulni, megtorpanni látszanak.

MAGYAR MISSZIÓVEZETŐ LEHET IRAKBAN. *Catherine Ashton*, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője, az iraki EUJUST LEX misszió misszióvezetői pozíciójára *dr. Huszár László* bv. dandártábornokot jelölte, és a politikai és biztonsági bizottságnak (PSC) a magyar szakember kinevezésére tett javaslatot. Az új misszióvezető október 1-jétől foglalhatja el az állomáshelyét. Hazánk először jelölt uniós polgári válságkezelési misszió élére vezetőt, aki minden tekintetben megfelelt a pályázati követelményeknek. A magyar jelölt misszióvezetői kinevezése szakmai és külpolitikai szempontból is példátlan magyar siker, az EU biztonság- és védelempolitikájának keretében indított missziókban való részvételünk eddigi legnagyobb eredménye.

BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS A KELETI PARTNERSÉG KERETÉBEN. Az Európai Bizottság szeptember 27-én közleményt adott ki a keleti partnerség országaival való bel- és igazságügyi együttműködésről. A keleti partnerség kezdeményezést a 2009. május 7-én megrendezett prágai csúcstalálkozón in-

dították útjára. Hat harmadik országot érint: Ukrajnát, Moldovát, Grúziát, Örményországot, Azerbajdzsánt és – az Európai Unióval fenntartott kapcsolatai fejlődése mértékével arányosan – Fehéroroszországot. A keleti partnerségi keret céljainak megvalósítása bilaterális és multilaterális keretben is folyik, az előbbi magában foglalja az Európai Unióval köthető újabb kétoldalú (társulási) szerződések és adott esetben mély és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások lehetőségét. Beletartozik a fokozatos vízumliberalizáció folyamata és lefedi az energetikai együttműködés fejlesztését. A multilaterális keretben a bizottság által létrehozott négy tematikus platform a demokrácia, a jó kormányzás és biztonság, a gazdasági integráció, az energiabiztonság és emberek közötti kapcsolatok kérdéseire összpontosítanak, de létrehozott már egyéb programokat is, amelyek foglalkoznak például az integrált határigazgatással a kis- és középvállalkozások fejlesztésével, illetve az energetikai együttműködéssel és a katasztrófaregelőzéssel. A keleti partnerség második csúcstalálkozójára magyar–lengyel tárházigazdai szerepkörrel szeptember 29–30-án kerül sor Varsóban.

A közlemény kifejti, hogy ez a keret alapvetően jól működik, de szükség van a megerősítésére, amit öt elv szerint képzel el. Különbséget kell tenni a különböző országok között, és az együttműködés hatékonyságát egyéni eredményeik, elkötelezettségük alapján kell megítélni, fontosak a tagországok közötti regionális együttműködések, az egységes politikai irányvonal meghatározása és a civil társadalom nagyobb mértékben történő bevonása. Szeptember 20-án megjelent Ukrajna és Moldova viszonylatában a vízumliberalizációhoz vezető cselekvési terv végrehajtásának értékeléséről szóló jelentés is, illetve a bizottság arra is javaslatot tett, hogy kezdődjenek vízumkönnyítési és visszafogadásimegállapodás-tárgyalások az unió és Örményország, valamint az unió és Azerbajdzsán között.

RADIKALIZÁLÓDÁS-TUDATOSSÁGI HÁLÓZAT. A közelmúltban Norvégiában bekövetkező tragikus eseményekre való tekintettel az Európai Bizottság felállította az európai radikalizálódás-tudatossági hálózatot. A hálózat célja, hogy a jövőben támogassa a tagállamoknak az erőszakos radikalizálódás és a terrorista tevékenységek céljából történő toborzás megelőzésére irányuló erőfeszítéseit. A hálózat felállása és valódi működése ideális esetben azt jelenti majd, hogy uniós léptékben összeköttetésbe kerülnek a radikalizálódás elleni küzdelemben jelentős szerepet betöltő szakértők, beleértve a szociális munkások, vallási és ifjúsági vezetők, rendőrök, kutatók és a veszélyeztetett közösségek környezetében dolgozó egyéb személyek is. A hálózat kereteinek

kialakítása egyelőre folyamatban van, de a működést érintően körvonalazódni látszik, hogy leghamarabb egy internetes fórumot szeretnének létrehozni, ahol a hálózat tevékenységében részt vállaló szereplők megoszthatják egymással gondolataikat, tapasztalataikat. A tervek között az is szerepel, hogy széles körben rendeznek majd szakértői rendezvényeket ebben a témakörben, nagy valószínűséggel 2012-ben miniszteri szintű konferenciával is jelzik a területen való együttműködés szorosabbra fűzésének fontosságát. A radikalizációs kérdésekben való együttműködés uniós szinten érzékeny témának tekinthető, az azonban kevésbé lenne vitatható, hogy az ilyen jellegű tapasztalatcsere nagy valószínűséggel a tagállamok belső problémáinak kezeléséhez is hathatós segítséget nyújthat. A következő négy évben a bizottság húszmillió euróval támogatja a hálózat működését és a szakmai rendezvények megszervezését a tagállamoknak nyújtott közvetlen támogatás, illetve különböző projektek formájában.

Összeállította: Szabó Adrienn